

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра архітектури та середовищного дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
« ____ » _____ 2018 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

03-08-26

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів

Basics of restoration and reconstruction
architectural objects

спеціальність
specialty

191 «Архітектура та містобудування»
191 «Architecture and Urban-planning»

Рівне – 2018 рік

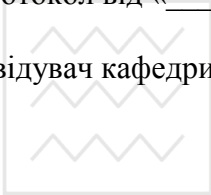
Робоча програма «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Рівне : НУВГП, 2018. 13 с.

Розробник: Смолінська О.Е., к.арх, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури та середовищного дизайну

Протокол від «___» _____ 20 __ року № __

Завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну

Національний університет
водного господарства
та природокористування

_____ (О.Л. Михайлишин)

Схвалено науково методичною комісією за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування»

Протокол від «___» _____ 20 __ року № __

Голова науково-методичної комісії _____ (О.Л. Михайлишин)

© Смолінська О.Е., 2018 рік

© НУВГП, 2018 рік

Програма навчальної дисципліни «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних знань та практичних навичок для розроблення проектних рішень реставрації та реконструкції пам'яток архітектури.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» є складовою частиною циклу фахових дисциплін. Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, здобутих студентами на базі суміжних дисциплін: «Архітектурне проектування», «Історія архітектури та містобудування», «Матеріал в архітектурній творчості», «Архітектурні конструкції», «Новітні матеріали і конструкції, реновація будівель і споруд». Дана дисципліна спрямована на вироблення навичок у студентів відповідального поведіння з архітектурною спадщиною, та прийняття обґрунтованих проектних рішень стосовно об'єктів, що підлягають реставрації та реконструкції.

Анотація

Навчальна дисципліна «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» формує у майбутнього фахівця знання, які надають здатність розробляти проектні рішення по реставрації та реконструкції існуючих будівель, в тому числі об'єктів культурної спадщини із застосуванням наукових методик.

Головна ціль курсу – оволодіння методиками історико-генетичного аналізу, здійснення архівних розвідок; вивчення прийомів натурного дослідження історично цінних об'єктів архітектури, виконання шурфів, зондажів тощо; опанування

приймів графічної реконструкції втрачених об'єктів та їх частин;
набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо розробки
проектів реставрації та пристосування пам'яток архітектури.

Ключові слова: реставрація, реконструкція, пам'ятка архітектури, культурна спадщина, обстеження, технічний стан.

Abstract

The course «Basics of restoration and reconstruction architectural objects» form the future specialist knowledge that gives the ability to develop design solutions for the restoration and reconstruction of existing buildings, including objects of cultural heritage using scientific methods.

The main purpose of the course is to master the methods of historical-genetic analysis, the implementation of archival intelligence; the study of methods of field research of historically valuable architectural objects, the execution of shurfs, probe and the like; mastering methods of graphic reconstruction of lost objects and their parts; acquisition of theoretical knowledge and practical skills in the development of projects for restoration and adaptation of architectural monuments.

Keywords: restoration, reconstruction, architectural monument, cultural heritage, survey, technical condition.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
1	2	3
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 2		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Семестр: 5-й
Загальна кількість годин – 120		Лекції 16 год
		Практичні, семінарські 26 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 Самостійної роботи студента – 6	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лабораторні –
		Самостійна робота 78 год
		Індивідуальні завдання –
		Вид контролю: залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 35% до 65%.

Мета дисципліни «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» полягає в засвоєнні теоретичних, методологічних і практичних засад розробки архітектурних проектів реставрації та реконструкції будівель і споруд житлового, громадського, промислового призначення в сучасних умовах.

Завдання дисципліни: оволодіння студентами сучасними методами архітектурно-реставраційної галузі; формування у студентів професійних знань та умінь для розробки проектів реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів.

В результаті вивчення курсу студент повинен **знати**:

- історичну еволюцію реставраційної та реконструктивної діяльності;
- понятійно-термінологічний апарат;
- основні положення сучасної законодавчої та нормативної бази;
- особливості та основний зміст передпроектних досліджень;
- основні вимоги до розробки проектної документації;
- принципові засади інженерно-технічного забезпечення робіт по реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- самостійно визначати цілі та оптимальні шляхи вирішення задач щодо розробки проектів реконструкції та реставрації архітектурних об'єктів в залежності від сукупних функціональних, конструктивних, історико-культурних та естетичних чинників;
- на основі отриманих знань приймати обґрунтовані, раціональні, відповідальні проектні рішення стосовно об'єктів, що підлягають реставрації та реконструкції.

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Основи реставрації архітектурних об'єктів.

Тема 1. Історична еволюція архітектурно-реставраційної діяльності.

Суспільне ставлення до архітектурної спадщини в епоху Античності. Гуманістичні ідеї Середньовіччя. Доба Просвітництва XVIII ст. і зміна ставлення до пам'яток Античності. Зростання інтересу до пам'яток середньовічної архітектури. Реставраційні теорії кінця XIX – початку XX ст. Поява модерну та модернізму і їх вплив на реставраційну науку. Проблеми та приклади реставрації після Другої світової війни.

Тема 2. Світовий та вітчизняний досвід архітектурної реставрації. Сучасна реставраційна практика.

Ставлення до архітектурної спадщини в давньоруську добу. Відбудовча діяльність київського митрополита Петра Могили. Формування інтересу до пам'яток архітектури у XVIII ст. Приклади реставраційної діяльності кінця XIX – початку XX ст. в Росії та Україні. Революція 1917 року і ставлення нової влади до історико-культурної спадщини. Архітектурна реставрація в СРСР в повоєнну добу. Приклади об'сучасної європейської архітектурно-реставраційної галузі.

Тема 3. Передпроектні реставраційні дослідження пам'яток архітектури.

Комплексне дослідження пам'ятки як обов'язкова передумова реставрації. Бібліографічний та архівний пошук. Фіксація пам'ятки архітектури. Археологічні дослідження пам'яток архітектури. Обстеження пам'ятки архітектури та зондування.

Тема 4. Розробка проекту реставрації пам'ятки архітектури.

Загальні засади і особливості розробки проекту реставрації. Ескізний проект реставрації пам'ятки архітектури. Робочий проект реставрації. Проект функціонального пристосування пам'ятки архітектури.

Змістовий модуль 2. Основи реконструкції архітектурних об'єктів.**Тема 5. Загальні передумови реконструкції архітектурних об'єктів.**

Суспільні та економічні чинники реконструкції. Містобудівні чинники реконструкції будівель та споруд. Особливості методики проектування і техніко-економічної оцінки реконструкції.

Тема 6. Основні типологічні напрямки реконструкції.

Загальні принципи реконструкції житлових будівель. Реконструкція і модернізація житлових одиниць (квартир). Реконструкція громадських будівель і споруд. Реконструкція промислових будівель і споруд.

Тема 7. Конструктивно-технологічні основи реконструкції.

Оцінка технічного стану будівель та їх конструктивних елементів. Підсилення основ та фундаментів. Заміна та підсилення несучих конструкцій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи реставрації архітектурних об'єктів					
Тема 1. Історична еволюція архітектурно-реставраційної діяльності	12	2	-	-	10
Тема 2. Світовий та вітчизняний досвід архітектурної реставрації. Сучасна реставраційна практика	16	2	4	-	10
Тема 3. Передпроектні реставраційні дослідження пам'яток архітектури	20	2	4	-	14

Тема 4. Розробка проекту реставрації пам'ятки архітектури	24	4	6	-	14
Разом за змістовий модуль 1	22	10	14	-	48
Змістовий модуль 2. Основи реконструкції архітектурних об'єктів					
Тема 5. Загальні передумови реконструкції архітектурних об'єктів	16	2	4	-	10
Тема 6. Основні типологічні напрямки реконструкції	16	2	4	-	10
Тема 7. Конструктивно-технологічні основи реконструкції	16	2	4	-	10
Разом за змістовий модуль 2	48	6	12	-	30
Усього годин	120	16	26	-	78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Комплексне проектне завдання на тему: «Проект реновації фасаду історичної будівлі»		
1.	Експурсія історичними вулицями м. Рівного. Вибір об'єкта для проекту реновації.	2
2.	Архітектурні обміри об'єкта. Фотофіксація об'єкта в цілому та окремих його фрагментів. Зондування поверхні стіни	4
3.	Обстеження об'єкта і загальна оцінка технічного стану	2
4.	Бібліографічний та архівний пошук	4

✓	історичної довідки про об'єкт	
5.	Картограма існуючого стану фасаду історичної будівлі	4
6.	Заходи щодо усунення зовнішніх пошкоджень об'єкта	4
7.	Проектні пропозиції реновації фасаду історичної будівлі. Обґрунтування вибору	6
	Разом	26

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

16 год – підготовка до аудиторних занять;

24 год – підготовка до поточних контрольних заходів;

38 год – виконання комплексного проектного завдання.

7. Методи навчання

Під час лекцій використовуються мультимедійні презентації. Під час практичних занять демонструються приклади з архітектурно-реставраційної практики із аналізом реалізованих конструктивних рішень. На одному з практичних занять здійснюється екскурсія історичними вулицями міста з метою оцінки культурної цінності об'єктів архітектурної спадщини міста.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни передбачає оцінку систематичності (в тому числі відвідування занять) та проводиться в усній формі як перевірка готовності до практичних занять.

Підсумковий контроль здійснюється за результатами публічного захисту виконаної практичної роботи. Для діагностики знань використовується ЄКТС зі 100-бальною шкалою оцінювання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Су- ма
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
10	10	20	20	10	10	20	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичні вказівки до практичної роботи з дисципліни «Основи реставрації та реконструкції архітектурних об'єктів» для студентів за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання / Бевз М.В., Стасюк О.С., Мельник Н.В., Байцар-Артеменко О.В. Рівне: НУВГП, 2013. 26 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3919/1/03-06-05.pdf>.

11. Рекомендована література

Базова

1. Барашиков А.Я., Малышев А.Н. Оценка технического состояния строительных конструкций, зданий и сооружений. К.: НМЦ Держнаглядохоронпраці України, 1998. 232 с.
2. Подъяпольский С.С. и др. Реставрация памятников архитектуры: Уч. пособие для вузов. М.: Стройиздат, 1988. 264 с.

Допоміжна

3. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні. 1917 – 1990. К.: Вища школа, 1991. 274 с.
4. Восстановление памятников культуры (Проблемы реставрации). М.: Искусство, 1981. 232 с.
5. Гаврилюк С. Историчне пам'ятокзнавство Волині, Холмщини та Підляшшя (XIX – початок XXст.). Луцьк: «Вежа», 2002. 532 с.
6. З історії української реставрації. Додаток до щорічника «Архітектурна спадщина України». К.: 1996. 276 с.
7. Игнаткин И.А. Охрана памятников истории и культуры. Справочное пособие. К.: Вища школа, 1990. 223 с.
8. Кілессо Т. Засновник української школи реставрації пам'яток архітектури. Пам'ятки України. 1992. № 2-3. С. 49-51.
9. Консервація і реставрація пам'яток архітектури. Методичний посібник. Київ-Львів: Корпорація «Укрреставрація», 1996. 586 с.
10. Лесик А.В. Охрана и рациональное использование памятников архитектуры. Львов: Вища школа, 1987. 127 с.

11. Логвин Н. До історії реставрації пам'яток в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст. Архітектурна спадщина України. Вип.3. Ч.1. К. : «Українознавство», 1996. С. 193-198.

12. Михайловский Е.В. Реставрация памятников архитектуры: Развитие теоретических концепций. М.: 1971. 190 с.

13. Покрышкин П.П. Краткие советы по вопросам ремонта памятников старины и искусства. Псков, 1916. 34 с.

14. Правові акти з охорони культурної спадщини. Додаток до щорічника архітектурна спадщина України. К. : 1995. 150 с.

15. Прибега Л.В. Кам'яне зодчество України. Охорона та реставрація. К. : Будівельник, 1993. 71 с.

16. Прибега Л.В. Міжнародна охорона історико-культурної спадщини. Додатки: №1 Міжнародна хартія по консервації й реставрації пам'яток та визначних місць; №2 Міжнародний комітет по історичних садах і ландшафтах ІКОМОС / ІФЛА. Флорентійська Хартія; №3 Міжнародна хартія про охорону історичних міст; №4 Хартія по охороні і використанню археологічної спадщини. Праці Центру пам'яткознавства. Вип.1. К. : 1992. С. 40-69.

12. Інформаційні ресурси

1. Закон України Про охорону культурної спадщини. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

1. ДБН В.3.2-1-2004 Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. URL: <http://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-388>.

2. Лукомська З.В. Основи реконструкції та реставрації архітектурних комплексів : навчальний посібник. URL: <http://194.44.112.13/chytalna/4918/index.html>.

3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php.

4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/methods/>.